

ชื่อเรื่อง	มาตรการทางกฎหมายในการดำเนินคดีอาญาตามกฎหมายศุลกากร
ชื่อ-สกุล นักศึกษา	วรินทร์ จันท์เกษ
อาจารย์ที่ปรึกษา	ดร.สมาน ตั้งทองทวี
หลักสูตร	นิติศาสตรมหาบัณฑิต
ปี พ.ศ.	2569

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1)ศึกษาแนวคิด หลักการ และทฤษฎีทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลพื้นฐาน แนวคิด และบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีอาญาตามกฎหมายศุลกากรของประเทศไทย 2)ศึกษามาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญาตามกฎหมายศุลกากรของประเทศไทยเปรียบเทียบกับกฎหมายของต่างประเทศ 3)วิเคราะห์ปัญหาทางกฎหมาย ข้อจำกัดด้านความเป็นธรรมชาติ ความชัดเจนของกฎหมาย และการควบคุมการใช้ดุลพินิจในการดำเนินคดีอาญาตามกฎหมายศุลกากรของประเทศไทยกับต่างประเทศและ 4)เสนอแนะแนวทางการแก้ไขปรับปรุงที่เหมาะสมและสอดคล้องกับมาตรฐานสากล การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยศึกษาจากเอกสารทางกฎหมายทั้งของต่างประเทศและของประเทศไทย รวมไปถึงข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมาย จำนวน 20 คน

ผลการศึกษา พบว่า 1)แนวคิดและทฤษฎีทางกฎหมาย ได้แก่ หลักกรรมาภิบาล และทฤษฎีป้องปรามอาชญากรรม ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีอาญาตามกฎหมายศุลกากร 2)มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการพักการลงโทษของต่างประเทศ ได้แก่ สหรัฐอเมริกาและสหราชอาณาจักร เน้นความโปร่งใส ควบคุมการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ด้วยแนวทางที่ชัดเจน ส่วนประเทศไทยมีพระราชศุลกากร พ.ศ. 2560 มุ่งเน้นการคุ้มครองผลประโยชน์ทางการเงินของรัฐและการป้องปรามอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ 3)ผลการวิเคราะห์พบว่า มาตรการของประเทศไทยยังคงมีข้อจำกัดด้านความเป็นธรรมและความชัดเจน โดยเฉพาะการขาดเกณฑ์ควบคุมการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่อย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมในขั้นตอนการเปรียบเทียบปรับเพื่อระงับคดี ทำให้ระบบกฎหมายขาดความสมดุลและไม่สอดคล้องกับหลักกฎหมายอาญาสมัยใหม่เมื่อเทียบกับต่างประเทศ และ 4)เห็นควรให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 ให้มีความชัดเจน มีมาตรการควบคุมการใช้ดุลพินิจที่เหมาะสม เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล

คำสำคัญ มาตรการทางกฎหมาย การดำเนินคดีอาญา ความผิดทางศุลกากร

Title	Legal Measures for Criminal Proceedings under Customs Law.
Name	Varin Chanket Tangthongthawee
Advisor	Dr.Samarn
Degree	Master of Law
Year	2026

Abstract

The objectives of this study were to 1)study the concepts, principles, and legal theories concerning the baseline data, concepts, and statutory provisions related to criminal proceedings under the customs law of Thailand. 2)examine the legal measures regarding criminal proceedings under the customs law of Thailand in comparison with those of foreign countries. 3)analyze the legal problems, constraints on fairness, clarity of the law, and the control of administrative discretion in criminal proceedings under the customs law of Thailand compared with foreign countries, and 4)propose appropriate guidelines for amendment in alignment with international standards. This study was a qualitative research. Data were compiled and analyzed through documentary research of both Thai and foreign legal sources as well as field research conducted via in-depth interviews with 20 legal experts.

The findings revealed that 1)The relevant legal concepts and theories comprised the principle of good governance and the deterrence theory both of which related to criminal proceedings under customs law. 2)The legal measures of foreign countries compared to Thailand Foreign Countries Emphasized transparency and controlled the exercise of official discretion through explicit and well-defined guidelines. Thailand Primarily focused on protecting the financial interests of the State and deterring economic crimes. 3)The analysis indicated that the measures enforced in Thailand still lacked fairness and statutory clarity. Notably, there was a deficit of concrete criteria governing official discretion during the compounding of offenses to settle cases out of court, which rendered the legal system disproportionate and inconsistent with modern criminal law principles observed in foreign jurisdictions. 4) It was highly recommended that the Customs Act B.E. 2560 be amended to provide greater legal clarity and establish appropriate mechanisms for regulating the exercise of administrative discretion, thereby ensuring compliance with international standards.

Keywords: Legal Measures, Criminal Proceedings, Customs Offences